

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-593511-X/08/AA

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 22/08/2008r.

Pani
EWA KOPACZ

MINISTER ZDROWIA

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że Rzecznik Praw Obywatelskich w toku postępowania wyjaśniającego w indywidualnej sprawie dotyczącej zaniechania leczenia operacyjnego pacjentki, która nie była w stanie samodzielnie wyrazić zgody na zabieg operacyjny, uzyskał informacje o niewłaściwym postępowaniu w tej sprawie szpitala.

Z listu skarżącego oraz korespondencji w tej sprawie ze szpitalem (kopie w załączeniu) wynika, że 84 - letnia żona skarżącego, chora na chorobę Alzheimera, doznała złamania kości udowej i - w świetle opinii lekarzy ortopedów - wymagała jak najszybszej operacji, jako korzystniejszej w tym przypadku od leczenia zachowawczego metody postępowania medycznego. Po uzyskaniu opinii psychiatrycznej, że pacjentka nie jest w stanie świadomie wyrazić zgody na zabieg, dyrektor szpitala i ordynator oddziału poinformowali skarżącego, że „rodzina powinna uzyskać ubezwłasnowolnienie w sądzie na czas operacji”, wskazując przy tym, że „lekarze oddziału postępują wg etyki i prawa obowiązującego w Polsce”. Po zakwestionowaniu tej procedury przez skarżącego, dyrektor szpitala pouczył skarżącego, że powinien w oparciu o art. 572 Kpc wystąpić do sądu rodzinnego o wydanie tzw. zgody zastępczej na ewentualne przeprowadzenie operacji żony. Z wyjaśnienia dyrektora szpitala do organu nadzorującego ten zakład opieki zdrowotnej wynika, że w dotychczasowej praktyce szpitala, wspomniane zgody najczęściej wydawane są na wniosek rodziny.

Powyższe postępowanie szpitala budzi wątpliwości w świetle obowiązujących przepisów prawa. Wskazuje nadto na obarczanie opiekunów/rodzin pacjentów obowiązkami, które powinny należeć do szpitala i lekarza. Zważyć wypada, że zgodnie z art. 34 ust. 3 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (jt. Dz. U. 2005 r. Nr 226, poz. 1943 ze zm.), lekarz może wykonać zabieg operacyjny albo zastosować metodę leczenia lub diagnostyki stwarzającą podwyższone ryzyko dla pacjenta, wobec pacjenta małoletniego, ubezwłasnowolnionego bądź niezdolnego do

świadomego wyrażenia pisemnej zgody, po uzyskaniu zgody jego przedstawiciela ustawowego, a gdy pacjent nie ma przedstawiciela lub gdy porozumienie się z nim jest niemożliwe - po uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego.

Brak wyraźnego przepisu nakładającego na szpitale obowiązek uzyskania zgody sądu opiekuńczego w wymienionych wyżej sytuacjach - jak pokazuje opisany przypadek - prowadzi do rezygnacji szpitala z wykonywania tego obowiązku i obarczania nim opiekunów/rodzin pacjentów.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (jt. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o spowodowanie zbadania podnoszonej sprawy i zajęcie stanowiska, a także o podjęcie działań legislacyjnych w kierunku dookreślenia obowiązujących przepisów w taki sposób, aby nie budziły one wątpliwości w praktyce. Zobowiązany będę za przekazanie informacji w tej sprawie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich